

SAK — SVOBODNA KATEDRA ŠTUDENTOV ETNOLOGIJE

Po naključju sovpada s štiridesetletnico PZE za etnologijo tudi 10-letnica prve svobodne katedre študentov etnologije. Ustanovili so jo 17. 12. 1970 in jo poimenovali „SAK“. Morda pa le nimamo opraviti zgolj z naključjem. Katedra je bila ustanovljena v letih, ko je pričelo rasti zanimanje študentov za študij etnologije. Po drugi strani je bila eden od rezultatov študentskih „dogajanj“ s koreninami v šestdesetih letih.

Svobodna katedra na oddelku za etnologijo je bila namenjena razpravam „o študiju, novih metodoloških izhodiščih v etnologiji, kritično naj bi se ocenjevale proseminarske in seminarske naloge... Osnovni namen je bil, da bi opozorili (študentje) na pomembnost svojega študija, da bi dvignili svoj oddelk iz dosedanje anonimnosti in pripomogli, da bi dobil svojo lastno predavalnico, kar je že vsa leta kamen spotike in otežuje delo etnološkega oddelka.“ (Poročilo v Delu 12/1970 (24. 12), št. 348, s.5.) Katedra je bila odraz gibanja v študentskih vrstah in ni bila usmerjena proti oddelku, čeprav so nekateri izven fakultete to tako razumeli, pričakovali in želeli. Študentje so si prizadevali zapolniti svoj popoldanski oz. večerni čas s predavanji in sproščeno diskusijo na strokovnem in sorodnih področjih. Ob tem je treba pristaviti, da so bile težnje po interdisciplinarnosti v znanosti v tem obdobju močno prisotne. V študentskih okvirih se je razen tega veliko razpravljalo o prizadevanjih sodobne, reformirane univerze. V okvirih SAK-a je bilo organiziranih sedem večerov, ki se jih je udeležilo različno število študentov (najmanj 6, največ 33).

1. SAK — 17. 12. 1970. To je bil ustanovni sestanek SAK-a in je v diskusiji začrtal glavne smeri delovanja študentov. Ohranjen zapisnik diskusije pokaže, da so se študentje dotaknili številnih širših in tudi perečih problemov stroke. Naglasili so potrebe po timskem delu in opozorili, da bi slovenska etnologija morala začeti s serijo monografskih študij, ki bi vodile k sintezi. Zlasti je zanimiva 7. točka zapisnika diskusije v kateri so študentje izrazili zahtevo, da bi bil glede na stanje v stroki nad vse potreben sestanek vseh slovenskih etnologov na katerem „naj bi se odkrile karte etnološke igre“. Govorili so tudi o nalogah etnologije na področju zaposlovanja kadrov.

2. SAK — 14. 1. 1971. Duša Krnel in Janez Bogataj sta kolegoma predavala o 2. in 3. Seminarium ethnologicum na Slovaškem ter o konferenci slovenskih etnologov. Predavanje sta popestrila z diapozitivi, magnetofonskimi zapisi in pol urnim 8 mm filmom.

3. SAK — 4. 3. 1971. Zmago Šmitek je predaval o svojih raziskavah šeg in navad v železarskih središčih Gorenjske.

4. SAK — 25. 3. 1971. Marija Petrič, asistentka na Oddelku za psihologijo, je predavala o socialni psihologiji. Po predavanju se je razvila zelo pestra diskusija, ki je posegla še zlasti na področje razmerja med etnologijo in psihologijo. Obsežna je bila tudi razprava o vplivu kulture na razvoj osebnosti.

5. SAK — 8. 4. 1971. Julijan Strajnar, sodelavec Glasbeno narodopisnega inštituta, je predaval o raziskovanju ljudskih inštrumentov. Predstavil je glavna vprašanja, ki so povezana s tovrstnimi raziskavami, zlasti z uporabo inštrumentov, načini igranja in repertoarjem.

6. SAK — 22. 4. 1971. Mirko Ramovš, sodelavec

Glasbeno narodopisnega inštituta je govoril o slovenskem ljudskem plesu. Udeležence predavanja je še zlasti pritegnil tisti del Ramovševega predavanja, ki je poskušal podati mesto etnologa pri raziskovanju ljudskega plesa.

7. SAK — ? maj 1971. Študent Danilo Zega je predstavil nekatera vprašanja, ki so se mu odprla pri raziskovanju živinoreje na Tolminskem, kar je bila tudi tema njegove diplomske naloge.

Z današnjimi merili, ko se nam skoraj vsak teden zvrsti vsaj po eno predavanje v okviru PZE za etnologijo ali Slovenskega etnološkega društva, bi ob tem pregledu morda menili, da je bil to skromen program. Začetki so bili zares skromni, vendar s poštenimi hotenji in cilji. Žal pa vodjem SAK-a ni uspelo pripraviti tedenskih ali štirinajstdnevni sestanekov. Ker ni šlo za kontinuirano akcijo so mnogi študentje (kljub dobri obveščeniosti s plakati) izgubili stik, tudi občutek pripadnosti nekemu gibanju in število poslušalcev je na zadnjih SAK-ih močno upadlo.

SAK torej predstavlja začetke resnega delovanja študentov v okvirih PZE in slovenske etnologije nasploh. Mnoge oblike delovanja so bile še pred desetimi leti le želja, danes pa so enakopravna sestavina etnološkega življenja na Slovenskem. Delovanje študentov se je danes razširilo na področju njihove vključenosti v znanstvenoraziskovalno delo, delovanje v Slovenskem etnološkem društvu; študentje imajo možnosti objavljanja v strokovnih glasilih in tudi samostojnih publikacijah ter nastopanja s samostojnimi in kolektivnimi referati na strokovnih posvetovanjih.

JANEZ BOGATAJ

Seznam predmetov notranje opreme
Etnološkega seminarja 1949-1945.

1. En pepelnik.
2. Ena risovana zapisna knjiga.
3. Ena polbožna mapa.
4. En tintnik.
5. Ena pisarniška svetilka.
6. En protovalni pulit namizne police v predavalnici za umetnostno zgodovino.
7. Ena trirazstna knjizna omara.
8. Ena " " " "
9. Ena otomana.
10. Iz kopostornice univerze so bile prinesene je obrabljene veli pohištva.
11. Ena pisalna miza s predali. Se plabo zapira.
12. Ena navadna štirioglasta mizica z umjetkom.
13. Tri stola.